

KLIMATMONSTRET

Pedagogisk handledning

6 tv program à 10 minuter

Målgrupp: år 4-6

Kommer jordens resurser räcka till mig, mina barn och barnbarn och ännu längre? Många barn och unga är oroliga för vad som händer med miljön och klimatet och är arga för att vuxna gör så lite för att rädda jorden. I serien Klimatmonstret möter sex barn sex vuxna som var och en på sitt sätt kämpar för en bättre framtid. Det blir ett möte om oron men också om att det går att göra skillnad.

Bakgrund:

De senaste åren har rapporteringen kring den globala uppvärmningen av jorden varit kompakt. Dagligen får vi rapporter om hur klimatförändringarna hotar och redan är ett faktum i många länder. Det väcker starka känslor hos många, riktig klimatångest för en del! Oron för miljön och framtiden finns hos både barn och vuxna. Vad gör man med sin ångest? Hur ska man kunna förstå vad som händer med klimatet när inte ens forskarna vet? Kan man göra något för att ovissheten ska bli uthärdlig?

Den 7 februari 2008 rapporterar Ekot om att Sveriges båda lärarförbund kräver att lärare måste få fortbildning för att kunna möta elevernas frågor och oro kring klimatförändringarna. I inslaget berättar en pedagog hur han rakt på sak i sin klass berättat vad som är på väg att hända med jordens klimat. Om översvämningar, torka och orkaner. Om krig, hungersnöd och klimatflyktingar. Lektionen väckte stark ångest bland eleverna. Läraren tvingades tänka om. Det viktiga blev att försöka inge barnen hopp att det går att påverka situationen.

Samma slutsats drar Maria Ojala, som forskar om ungas oro och ångest kring miljöfrågor vid Örebro Universitet, att det är viktigt att visa på det hoppfulla när man talar med barn och unga om miljö och klimatfrågan, att det finns positiva krafter. Att lyfta fram att det faktiskt spelar roll vad man själv gör, att det finns många som jobbar med frågorna; forskare, politiker, företag och organisationer och att människan historiskt löst och klarat sig igenom många svåra situationer. Hon menar också att oro kan fungera som en drivkraft för unga att vilja göra något själv för att rädda världen. Samtidigt menar Maria Ojala att det är viktigt att man som vuxen möter barnets oro och inte blir rädd för den.

Mot den bakgrunden ville vi göra en programserie där barns känslor och oro kring klimat- och miljöfrågor lyfts fram. Samtidigt ville vi visa vuxna som kämpar för en bättre miljö och har en övertygelse att det finns hopp. I serien Klimatmonstret möter tre barn tre vuxna som var och en på sitt sätt kämpar för en bättre framtid; barnen träffar en privatperson, en politiker och en företagare. Det blir ett möte om oro men också om att det går att göra skillnad.

Med hopp om att serien Klimatmonstret kan väcka intressanta diskussioner och frågor i klassrummet!

Lotta Olin, producent

KLIMATMONSTRET

Program 1: Alla kan göra något

AV-nummer: 101045tv 1
programlängd: 10 min

Grethe Siri 12 år träffar Lolita Ray på hennes vandring "2 miljoner steg för klimatet". Med sig på färden har hon bara det nödvändigaste i en ryggsäck på ryggen. För Lolita handlar det om att få upp ögonen för att vi måste konsumera mindre. Grethe följer med Lolita på en av dagsetapperna, mellan Skänninge och Vadstena.

Att prata om i klassen:

- Känner du igen dej i det som Grethe pratar om i början av programmet, rädslan för att miljön på jorden är på väg att förstöras? Varför tror du att hon känner så? Hur tänker du själv?
- Vad tror du? Kan enskilda personer, som Lolita Ray, göra skillnad för jordens klimat? På vilket sätt kan det påverka?
- Har du några egna tankar vad du skulle kunna göra för att påverka? Vilket ansvar har vuxna/barn för att jordens miljö ska bli bättre?

Program 2: Politiker måste ta ansvar

AV-nummer: 101045tv 2
programlängd: 10 min

Mateo Argento 11 år träffar Jens Holm som är EU parlamentariker. I Bryssel befinner han sig mitt i kampen mellan de olika intressen som fattar de beslut om vad som ska göras åt den globala uppvärmningen och andra akuta miljöfrågor. Mateo åker till EU parlamentet i Bryssel och får en inblick i hur politikerna där jobbar med klimatfrågan.

Att prata om i klassen:

- Känner du igen dej i det som Mateo pratar om i början av programmet, om att känna sig maktlös inför miljöproblemen på jorden? Varför tror du att han känner så? Hur tänker du själv?
- Hur kan politiker påverka i olika miljöfrågor? Vilka förändringar kan de göra? Vilket ansvar har politiker för att det händer något? Vad är det som gör att politikerna inte
- Om du var politiker, vilka förslag skulle du presentera kring miljö- och klimatfrågor?

KLIMATMONSTRET

Program 3: Företag kan göra skillnad

AV-nummer: 101045tv 3
programlängd: 10 min

Vigdis Brudvik 11 år träffar Johanna Hofring som är designer och som säljer ekologiska kläder. Hon bor på landet i ett torp utan el och vatten. För Johanna handlar det om att vara företagare och samtidigt leva på ett sätt som inte tär på jordens resurser. Vigdis hälsar på Johanna och får en inblick i hur en småföretagare jobbar med miljöfrågan.

Att prata om i klassen:

- Känner du igen dej i det som Vigdis pratar om i början av programmet, rädslan att miljöproblemen blir så stora att alla på hela jorden drabbas? Hur tänker du själv?
- Vad kan företag göra för att minska den globala uppvärmningen och andra miljöproblem? Vad kan få företag att börja tänka mer på miljöfrågor? Vilket ansvar har företag för att lösa olika miljöproblem?
- Om du var chef för ett företag hur skulle du kunna göra för att företaget skulle bli miljövänligt?

Program 4: Ministern måste lyssna

AV-nummer: 101045tv 4
programlängd: 10 min

Habibo Afrah Guled, 12 år, har en idé om hur utsläppen, som förstör vår jord, kan minska. Habibo följer miljöminister Andreas Carlgren under en dag och får chans att berätta om sin tanke. Det blir ett möte om ansvar, politik och framtiden.

Att prata om i klassen:

- Vad kan en miljöminister göra för att minska klimatförändringar? Gör miljöministern tillräckligt mycket åt problemen?
- Vilka förslag till förändringar skulle du vilja ge till miljöministern? Skriv ett eget brev till miljöministern med dina tankar.

KLIMATMONSTRET

Program 5: Forskare bygger framtidens bilar

AV-nummer: 101045tv 5
programlängd: 10 min

Nils Öhman, 13 år, tänker på bilar. Vi är ju beroende av att ta oss fram snabbt, men samtidigt så förstör det miljön. KTH-forskaren Sohrab Kazemahvazi tar med Nils på en provåkning i en miljövänlig framtidsbil. Lätta, små och bränslesnåla bilar, det är Sohrabs melodi. Men kan man göra en bil som är både miljövänlig och snabb? Och vad ska man tanka den med?

Att prata om i klassen:

- Sohrab forskar om små lätta fordon som drar lite bränsle. Om du skulle uppfinna en miljövänlig bil, hur skulle den se ut och vilket bränsle skulle den köras med?
- Hur tror du det kommer vara i framtiden, kommer vi fortsätta att åka lika mycket bil eller kommer vi att ta oss fram på andra sätt? Eller kommer vi kanske att resa mindre överhuvudtaget.

Program 6: Forskare bygger stjärnor på jorden

AV-nummer: 101045tv 6
programlängd: 10 min

Vidar Blom, 13 år, har tänkt på det här med energi. Mycket av den energi vi använder idag förstör miljön, men det finns alternativ som är på gång. Fusion; att bygga kraftverk som fungerar som stjärnor på jorden är ett av dem alternativen. Professorn Elisabeth Rachlew, Sveriges representant för den världsomspännande fusionsforskningen, guidar Vidar bland atomer, magnetfält och plasma.

Att prata om i klassen:

- Vad tror du, kommer fusionskraft vara en energiform vi kommer kunna använda i framtiden?
- Diskutera vilka andra alternativa energikällor det finns och deras för- och nackdelar.
- Har du några egna idéer om hur man kan utvinna energi som inte är skadlig för miljön?

Fler program om hållbar utveckling och klimat:

På adressen www.ur.se/pedagog/Skolamnen/Tema/Klimat/ finns en sammanställning av andra program från UR som kan användas för att ta upp klimat- och miljöfrågor för årskurs 4-6.